

Студиска програма: **ОПШТА МЕДИЦИНСКА СЕСТРА**

Времетраење на студиската програма: **3 години**

ЕКТС кредити: **180**

Цели на студиската програма

Целта на изучување на студиската програма за општа медицинска сестра произлегува од потребата за оспособување на профилот за анализа на состојбите во здравството во доменот на сестринската пракса, правење проценка на приоритетите и здравствената состојба на болниот, спроведување на интервенциите според редот на итност, следење на виталните функции на пациентот, објективните и субјективните знаци и правење проценка како и применување на знаења од областа на клиничките предмети, со адекватна примена на медицинската етика и деонтологија, грижејќи се за чување на медицинската тајна.

Студиската програма за општа медицинска сестра на Високата медицинска школа е усогласена со единствениот европски простор за високо образование според ДИРЕКТИВА 2005/36/ЕЗ НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И НА СОВЕТОТ од 07 септември 2005 година за професионалните квалификации и промените според DIRECTIVE 2013/55/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 20 November 2013 за обука на медицински сестри со општ профил.

Резултати од учењето (специфични дескриптори на квалификации)

знаења и разбирање

- препознава и помни добро воспоставени тематски области кои се поврзани со полињата на фундаменталните науки, посебно предметите анатомија и физиологија и предметите во полињата и областите од клиничка медицина и јавното здравство, значајни за медицинската едукација во сестринската професија;
- се вклучува во расправа за клучни аспекти, потреби и проблеми во сестринската дијагностика и процесот на здравствена нега.
- следи стручни и научни истражувања од областа на сестринството и сестринската пракса.
- соодветно познавање на науките на кои се заснова општата здравствена грижа, вклучувајќи доволно познавање на структурата, физиолошките функции и однесувањето на здравите и болните лица, како и на односот помеѓу здравствената состојба и физичката и социјалната средина на човекот;
- доволно познавање на карактерот и етиката на професијата и за општите принципи на здравјето и здравствената грижа;
- доволно клиничко искуство; таквото искуство, кое треба да се избира според вредноста на обучувањето, треба да се стекне под контрола на квалификувани медицински сестри и на места во кои бројот на квалификуваниот персонал и опремата се доволни за обезбедување на здравствена грижа за пациентот;

- способноста за учество во практичната обука на здравствениот персонал и искуството за работа со таквиот персонал;
- искуство во работа со претставници на други професии во здравствениот сектор.
- општествено-национална потреба е на земјата да располага со високо едуцирани медицински сестри, кои ќе ги ангажира во решавањето на здравствените потреби и проблеми кај населението

примена на знаењето и разбирањето

- го анализира процесот на работа, поставува сестринска дијагноза, определува примена на општа и специјална нега, определува методи на работа во процесот на здравствената нега, ги следи и евалуира резултатите на спроведените планови и мерки за реализација на активностите, ја аплицира терапијата препорачана од лекар.
- воочува, формулира и решава основни и специфични здравствени проблеми во областа на сестринството, го следи процесот на болеста и спроведува интервенција во одделни фази на болеста по пат на примарна, секундарна и терциерна превенција, го следи болниот сè до крајниот исход на болеста.
- го припрема болниот за дијагностика и користи соодветна опрема (учествува во соодветни дијагностички процедури) со дозвола на лекар (ЕКГ снимање, спирометрија, аудиометрија, ЦТГ, и др.), соработува со семејството на болниот, ја води медицинската документација и евиденција, учествува во изработка на планови и анализи за здравствената состојба на населението, применува здравствено воспитни активности и постапки.
- медицинската сестра се поставува во функција на водечка улога во организацијата при одделни форми на работа (координирање на работата и активностите на средно-медицинскиот, високостручниот медицински кадар и немедицинскиот кадар), работа во областа на превенцијата, лекувањето, негата, рехабилитацијата и решавањето на проблемите надвор од здравствената организација (за време на транспорт, во домашни услови).
- подготвеност за пазарот на трудот и меѓуинституционалната подвижност во рамките на земјата и пошироко..

способност за проценка

- ги анализира состојбите во здравството во доменот на сестринската пракса, прави проценка на приоритетите и здравствената состојба на болниот, ги спроведува интервенциите според редот на итност, ги следи и мери виталните функции на пациентот, објективните и субјективните знаци и прави проценка на загрозувачките знаци за живот и за тоа го информира докторот.
- прави соодветна проценка при примена на знаење од областа на клиничките предмети, ја следи примената на медицинската етика и деонтологија, грижејќи се за чување на медицинската тајна. Исто така ја проценува здравствената состојба на пациентите кои чекаат за преглед или хоспитализација (тријажа на болните) и за тоа го известува докторот.
- успешно ја спојува теоријата со праксата, истражува во пронаоѓањето на факторите на ризик за појава на болеста и на тој начин помага во разрешување на здравствените проблеми кои се во доменот на сестринската професија

комуникациски вештини

- комуникациските вештини ги применува ефективно за време на работа во тимот, во комуникација со болниот и семејството преку усни презентации, или пишани извештаи, употребувајќи медицинска терминологија и речник.
- пронаоѓа соодветни решенија, концепти и идеи во областа на сестринството, ги расправа и споделува со сестринската асоцијација, лекарските здруженија и со целата општествена јавност.
- учествува во тимска работа, активно соработува во работа на група, честа форма на работа во примарната здравствена заштита, преку споделување на одговорности и разни активности

вештини на учење

- континуирано ги следи најновите медицински научни достигнувања во областа на медицината и сестринството, учествува во изработка на стручни трудови и ги презентира на разни секции, семинари, конференции, конгреси итн.
- презема иницијатива за постојано професионално унапредување, со висок степен на самостојност во донесувањето одлуки во доменот на својата професија, како и тенденција за пренесување на знаењето и вештините на своите колеги.
- дава поддршка за континуирана едукација на медицинските сестри со високо образовние и применува меѓународно признати стандарди, како и поддршка во континуиран развој и осовременување на образовните програми.
- применува континуирана едукација и оспособување на сестрата за вклучување во новите медицински достигнувања и современата дијагностика;

Листа на предмети

Семестар 1

Анатомија (5 ЕКТС)

Запознавање со анатомијата како фундаментална наука, совладување на терминологијата и обезбедување на потребен квантум на знаење што обезбедува континуитет во процесот на учење и следење на понатамошниот тек на студиите.

Здравствена нега 1 (6 ЕКТС)

Основната цел на предметната програма е студентите да се запознаат со важноста и научната основа на општата и специјалната здравствена нега, кои се потребни за медицинската сестра да може соодветно да ги згрижува болните во хоспитални, домашни услови како и пошироко во заедницата.

Во текот на наставата студентите ќе се стекнат со теоретски познавања за здравствената нега и ќе ги совладаат вештините потребни за имплементирање на теоретските знаења во праксата, при задоволување на потребите како на болниот така и на клиентот во зависност од проблемот кој треба да се реши од аспект на здравствената нега. Студентите ќе се оспособат за сите интервенции кои се потребни за поправање на здравјето, превенирање на болестите како и обезбедување на мирна смрт на оние кои имаат лоша прогноза на заболувањето.

Медицинска психологија со комуникациски вештини (4 ЕКТС)

Целта на изучување на овој предмет е запознавање на студентите со психичкиот развој и психичките проблеми, кои произлегуваат од медицинската пракса и основните законитости на меѓучовечките комуникации како и важноста на комуникацијата со пациентите и нивните блиски во превенцијата, дијагностиката, терапијата и рехабилитацијата.

Медицинска статистика со мед. информатика (4 ЕКТС)

Да се совладаат методите на статистичката методологија, примената на статистичките методи и изворите на медицински информации.

Практична настава 1 (2 ЕКТС)

Запознавање со практичната настава, начин на изведување, учење за создавање вештини за примена на теоријата во пракса. Практичната настава е во вид на контролирана внатрешна обука во болнички оддели или во други здравствени служби одобрени од страна на Високата медицинска школа Битола.

Изборни предмети (се избираат два предмети од листата) (3 ЕКТС)

Медицинска социологија

Целта на програмата е студентите да добијат поподлабочени сознанија за основните поими поврзани со општеството, неговата структура, функционирањето и менувањето на истото, а во вториот дел сознанија од медицинската социологија, со посебен акцент на социјалната детерминираност на медицинските феномени како и на интеракциите кои постојат меѓу медицината и општеството во целина.

Основи на истражувањето

Воведување на студентите во истражувачка и апликативна работа, методолошки стандарди и техники при пишување на стручен труд, подготовка за изработка на семинарски и дипломска работа, барање и користење на литература, стандардизација и оригиналност во истражувањето.

Правни аспекти на медицинска грижа

Студентот да се запознае со примена на основните принципи и начела на здравственото и социјалното законодавство.

Изборни предмети (се избира еден предмет од листата) (3 ЕКТС)

Англиски јазик

Целта на предметот е да продолжи надградбата на постоечките знаења и јазични вештини на студентите преку разработка на текстови кои содржински се слични со темите кои се разработуваат во рамките на нивните стручни предмети. На ваков начин, студентите учат стручна терминологија и се оспособуваат и на англиски

јазик да изнесуваат ставови, да дискутираат за теми кои се од нивната област на интерес.

Германски јазик

Студентите да се запознаат со стручна терминологија од областа на медицината на германски јазик . Да можат да комуницираат на германски јазик во медицинска установа, комуникација лекар – медицинска сестра, медицинска сестра – пациент.

Француски јазик

Стекнување на знаења од францускиот јазик од медицинската област и негово континуирано изучување на јазикот во три насоки: јазични цели, граматика и изучување на професионалните цели и француската култура преку споредби со македонската култура и цивилизација.

Семестар 2

Физиологија (5 ЕКТС)

Студентите да стекнат знаења за функционирањето на нормалниот човечки организам во толкава мера и квантум колку што е потребно за разбирање на наставните содржини предвидени покасно, во текот на студиумот; да развиваат правилен поглед на човекот како психофизичка целина и неговиот однос со околината во која живее; здобиеното знаење да го употребуваат за критичко оценување на позитивните и негативните влијанија на околината врз психосоматскиот развој на човекот

Здравствена нега 2 (6 ЕКТС)

Основната цел на предметната програма е студентите да се запознаат со важноста и научната основа на општата и специјалната здравствена нега, кои се потребни за медицинската сестра да може соодветно да ги згрижува болните во хоспитални, домашни услови како и пошироко во заедницата.

Во текот на наставата студентите ќе се стекнат со теоретски познавања за здравствената нега и ќе ги совладаат вештините потребни за имплементирање на теоретските знаења во праксата, според Процесот на здравствена нега како метод на организаација на здравствената нега. Студентите ќе се оспособат за задоволување на потребите на болниот, здравиот клиент, семејството и заедницата со примената на Процесот на здравствена нега.

Екологија (6 ЕКТС)

Да ја совлада еколошко-медицинската терминологија, Да направи дистинкција на природната и социјалната димензија на човековата популација и да ја апсолвира неговата двокомпонентност, Да ја разбере новата еколошка парадигма дека „светот,, е сепак конечен во неговите ресурси, Да создаде рационална еколошка свест кај студентите, Да ги согледа разликите помеѓу општествените и природните системи, Да ја разбере

коегзистенцијата во системот на животната средина и да ја свати се поголемата етиологија на болестите кои се поврзани со состојбата на медиумите на животот.

Медицинска етика (5 ЕКТС)

Целта на изучување на оваа програма е студентите да се стекнат со сознанија за основните поими на етиката како наука, за моралот, а со тоа а се запознаат подетално со професионалната етика и медицинска деонтологија. Исто така како дел од програмата е предвидено запознавање со основните поими на правото и историски развој на сестринството. Предметот етички и правни основи ги опфаќа трите фундаментални аспекти на медицинското секојдневие, со посебен акцент на етичките и правните аспекти на медицинските проблеми со кои се соочуваат здравствените работници низ медицинското секојдневие.

Практична настава 2(4 ЕКТС)

Запознавање со практичната настава, начин на изведување, учење за создавање вештини за примена на теоријата во пракса. Практичната настава е во вид на контролирана внатрешна обука во болнички оддели или во други здравствени служби одобрени од страна на Високата медицинска школа Битола.

Изборни предмети (се избираат два предмети од листата) (3 ЕКТС)

Биофизика

Студентите да ги изучат основните физички закони, појави и процеси кои се применуваат во медицинските струки, со цел да ги разберат процесите во живите организми кои можат да се опишат со биофизички модели, да го разберат принципот на работа на инструментите и уредите кои се користат во дијагностиката и терапијата, да го објаснат и предвидат влијанието на разни фактори врз живите организми во нормална и патолошка состојба.

Исхрана и диететика

Да се совладаат принципите на правилната исхрана и хранливи материи и значењето на нутрицијата кај различни популациони групи.

Трансфузиологија со имунологија

Разбирање на суштината на трансфузиологијата и имунологијата да стекнат пошироки знаења за одредени актуелни теми во секојдневната пракса да ги совладаат основните трансфузиски постапки

Семестар 3

Интерна медицина со нега (5 ЕКТС)

Да ги воведат студентите во содржините на интерната медицина

Да ги запознаат студентите со најновите достигнувања во дијагностиката и третманот на интернистичките заболувања

Биохемија (4 ЕКТС)

Биохемијата како наука, претставува базична дисциплина во едукацијата на сите медицински профили. Наставната програма по биохемија, на студентите ќе им го обезбеди потребниот квантум на знаења, неопходен за нивниот степен на образование и стручно оспособување.

Епидемиологија (3 ЕКТС)

Да ги проучува факторите во појавата и ширењето на заразните болести и примена на мерки за нивно спречување и сузбивање и искоренување на секоја болест или група на болести.

Патологија (4 ЕКТС)

Совладување на основните патолошки процеси во организмот и нивната клиничка импликација.

Фармакологија (4 ЕКТС)

Цели на предметната програма по фармакологија се студентите да се запознаат со основните принципи на општата и специјалната фармакологија, фармакокинетските и фармакодинамските особености на лековите, интеракциите, саканите и несаканите ефекти на различни групи на лекови, најчесто користените претставници, основните препарати од различни фармаколошки групи, дозирањето и начините на давање, индикациите и контраиндикациите на лековите. Студентите се обучуваат за правилно читање и спроведување на лекарската прескрипција, следење на саканите и несаканите ефекти како и спроведување на процесот на здравствена нега кај пациентите кои примаат различни групи на лекови.

Практична настава 3(4 ЕКТС)

Запознавање со практичната настава, начин на изведување, учење за создавање вештини за примена на теоријата во пракса. Практичната настава е во вид на контролирана внатрешна обука во болнички оддели или во други здравствени служби одобрени од страна на Високата медицинска школа Битола.

Изборни предмети (се избираат два предмети од листата) (3 ЕКТС)

Микробиологија

Основна цел на предметот е студентите да се запознаат и да стекнат солидни теоретски и практични знаења од областа на микробиологијата.

Основи на радиологија

Запознавање на студентите со основите на радиолошките методи, видовите јонизирачките зрачења кои се користат во медицината, нивните карактеристики, примена и основните постулати на примена на јонизирачките зрачења во различните области во медицината.

Медицинска рехабилитација

Да се запознаат студентите со основните принципи, методи, рехабилитациони постапки и вештини кои медицинската сестра во рамките на тимот за рехабилитација мора да ги совлада и примени кај болни со конгенитални аномалии, повреди и заболувања.

Семестар 4

Педијатрија со нега (5 ЕКТС)

Преку континуирана теоретска и практична настава да се запознаат студентите со целокупните карактеристики на детето, од новороденечкиот до периодот на адолесценција, како и со превентивните активности за обезбедување на правилен раст, развој и исхрана на детето. Исто така, запознавање со етиологијата, клиничката слика, диференцијалната дијагнозата, прогнозата, терапијата и негата на заболувањата кај децата.

Гинекологија со акушерство и нега (5 ЕКТС)

Да се запознаат студентите со физиологијата и патологијата во опстетрицијата и гинекологијата како и со некои специфични заболувања во гинекологијата, промените и проблемите кои се јавуваат кај жените од раѓање па се до длабока старост со посебен осврт на негата на таквите болни. Да се запознаат студентите со основните заболувања и заболувања во гинекологијата, промените и проблемите кои се јавуваат кај жените од раѓање па се до длабока старост со посебен осврт на негата на таквите болни.

Ургентни состојби во медицината (5 ЕКТС)

Запознавање на студентите со ургентните состојби во медицината.проценка и препознавање на ургентните состојби, како и совладување на основните постапки за ургентно реагирање во услови надвор од здравствена институција, за време на транспорт и во домот на болниот, како и организација на лекување и нега на болниот во домашни услови.

Инфектологија со нега (5ЕКТС)

Да се совладаат особеностите на инфективните болести и нивната класификација, како и поставувањето на дијагнозата и терапијата на овие заболувања.

Здравствено воспитание (3ЕКТС)

Целта на изучување на здравственото воспитание е едукација на студентите за целите, задачите и содржините на здравственото воспитание кај населението, нивните ставови за зачувување на сопственото здравје, здравствено воспитание во здравствената заштита кај

одделни групи од населението, запознавање со здравствено воспитните методи и средства, како и подрачјата на дејствување и планирање на здравственото воспитание.

Практична настава 4(4ЕКТС)

Запознавање со практичната настава, начин на изведување, учење за создавање вештини за примена на теоријата во пракса. Практичната настава е во вид на контролирана внатрешна обука во болнички оддели или во други здравствени служби одобрени од страна на Високата медицинска школа Битола.

Изборни предмети (се избираат еден предмет од листата) (3 ЕКТС)

Современи дијагностички методи во медицината

Стекнување на елементарни познавања за современите дијагностички методи кои наоѓаат примена во клиничката медицина, начинот на кој функционираат, индикациите за кои се користат и ефектите од нивно навремено имплементирање во дијагностиката на заболувањата

Физикална терапија

Преку изучување на оваа дисциплина студентите се здобиваат со основните принципи на дејството на физиотерапевтските процедури во лекување на одредени заболувања на локомоторниот систем, кои се иод областа на клиничката медицина, со современиот пристап и тимската работа на сестрата во процесот на рехабилитација.

Семестар 5

Неврологија со нега (5 ЕКТС)

Целта на изучување на оваа наставна дисциплина е да се едуцираат студентите за содржини од посебни поглавја на неврологијата, како и примената на процесот на здравствена нега по невролошки дијагнози. Студентите ќе се оспособат за да можат да се вклучат во процесот за решавање на проблемите кои се јавуваат кај невролошките болни.

Хирургија со нега (5 ЕКТС)

Запознавање со основните принципи на стерилизација во Хирургијата, дијагностика и терапија на најосновните хируршки состојби и заболувања на абдоменот, градниот кош, централниот нервен систем, крвните садови итн., како и негата, пред и пост оперативната припрема и грижа за хируршките болни.

Социјална медицина (3ЕКТС)

Стекнување на основни знаења на социјалната медицина, како и знаења и вештини на посматрање и пратење на поединецот во социјалната средина, социјално медицинските болести, здравствена и социјалната заштита на групите од населението и законските прописи од областа на здравствената заштита.

Геријатрија со нега (5ЕКТС)

Преку процесот на теоретската и практичната настава студентот да стекне знаења и усвои вештини кои се потребни за работа со популацијата на стари лица, како и да се оспособи за идентификација и третман на здравствените проблеми кај старите лица.

Психијатрија со нега (5ЕКТС)

Целта на оваа наставна дисциплина е запознавање на студентите со разликите меѓу менталното здравје и менталната болест, основите на етиологијата, проценката и дијагностиката на менталните растројства, спецификите на третманот на менталните растројства, како и основните карактеристики на поединечните ентитети во психијатрија-шизофренија, органските растројства, биполарните растројства, болестите на зависност и анксиозните растројства.

Практична настава 5(4ЕКТС)

Запознавање со практичната настава, начин на изведување, учење за создавање вештини за примена на теоријата во пракса. Практичната настава е во вид на контролирана внатрешна обука во болнички оддели или во други здравствени служби одобрени од страна на Високата медицинска школа Битола.

Изборни предмети (се избираат еден предмет од листата) (3 ЕКТС)

Офталмологија со нега

Студентите да се стекнат со базични познавања од областа на офталмологијата, како и со негата на пациентите со офталмолошки заболувања.

Анестезија со реанимација и интензивно лекување

Стекнување со основни предзнаења од анестезиологија и одредени поглавја од интензивно лекување.

Семестар 6

Практична настава 6(4ЕКТС)

Запознавање со практичната настава, начин на изведување, учење за создавање вештини за примена на теоријата во пракса. Практичната настава е во вид на контролирана внатрешна обука во болнички оддели или во други здравствени служби одобрени од страна на Високата медицинска школа Битола.

Изборни предмети (се избираат три предмети од листата) (3 ЕКТС)

Медицина на трудот

Целта на изучување на оваа наставна дисциплина е запознавање на студентите со здравствената заштита на популационата група активно население, со превентивните мерки и организацијата на здравствената служба, како и задачите на медицинската сестра во оваа организациона единица.

ОРЛ со нега

Запознавање на студентите со основните принципи во дијагностицирање и лекување на пациентите заболени од болести кои спаѓаат во оваа област.

Дерматовенерологија со нега

Целта на овој предмет е запознавање на студентите со клиничката слика и етиологија на болестите на кожата и поткожното ткиво, рано откривање, мерки за превенција и можности за лекување. Овие знаења се неопходни за медицинската сестра правилно да ги процени потребите за нега на дерматовенеролошките болни и да спроведе план за нега на дерматовенеролошки болен, според процесот на здравствена нега.

Онкологија и палијативна грижа

Стекнување на неопходни знаења од областа на здравствената нега на онколошки болни и специфичностите на палијативната грижа.

Превенција во гинекологија и акушерство

Проблематиката на гинекологијата и акушерството подразбира низа акутни гинеколошки и акушерски збиднувања, превенција на истите е цел на предметот.

*Слободен изборен предмет (се избира **четири предмети** од листата изборни предмети на Универзитетот што се објавени на web страницата на Универ.) (3 ЕКТС)*

Примарна здравствена заштита

Стекнување на знаења и вештини од областа на примарната здравствена заштита и примарната медицинска нега и оспособување за работа во семејната медицина, домашно лекување и нега и птаронажна здравствена заштита.

Хигиена

Да се совладаат принципите на здравствените ефекти од изложеност на штетни нокси, водоснабдување, принципи на ДДД заштита и основи на исхраната.

Менаџмент во здравство

Целта на овој предмет е да се запознаат студентите со суштината и значењето на менаџментот во здравството, преку совладување на содржините на овој предмет,

идните главни сестри ќе се воведат во знаењата и вештините поребни за обавување на нивната одговорна работа.

Подготовка за родителство и планирање на семејство

Целта на предметот е да ги обучи и оспособи акушерките да обезбедат соодветна подготовка на родителите за раѓањето на детето, подготовка за родителство, сексуално образование и планирање на семејството.

Културолошки компетенции на здравствените професионалци

Целта на изучување на овој предмет е низ клинички импликации, да се применат комплексни начини на решавање на навидум клинички релевантни "културни" карактеристики и ставови што ја одразуваат структурната нееднаквост, медицинската политика, правните закони, невидливата дискриминација, и социоекономските диспаритети, како и влијанието на структурните фактори, кои треба да се откријат, претстават и дискутираат пред пациентите.

- Студентите да се едуцираат во стекнување педагошки знаења, вештини и методи на учење во наративната медицина наративната етика и техника и истите да ги применат во клиничката пракса;
- Проучување на дискриминацијата како појава, особено кај вулнерабилните групи;
- Стекнување на знаење и вештини за работа на полето на недискриминацијата во здравствениот систем, со потенцирање на правата за здравје и недискриминација во Европски и национален контекст.

Принципи на предавање и администрација

Целта на предметот е добивање на педагошки знаења и професионални вештини за организирање и спроведување на воспитни дејности во согласност со возраста, културните и етничките разлики на пациентите и нивните семејства.

Алтернативна медицина

Целта на изучување на овој предмет за студентите е да направат разлика помеѓу признатите методи на лекување во алтернативната медицина, теоретско познавање на нивната апликација, механизмот на дејство И апликацијата на алтернативните методи како дел од современиот начин на лекување во светот И кај нас. Студентите се запознаваат и со едукацијата за апликација за алтернативни методи на лекување во светот како И за дозволата со работа со вакви методи на лекување.